

SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.

Szerkesztő- s kiadóhivatal:
K.-Vásárhelyt a könyv-
nyomdában, Csik-Szeredán
T. Nagy Imre szerkesztő
lakásán.

Megjelenik: vasárnap, kedden, csütörtök-
kén és szombaton.
Előfizetési díj: egy évre 6 frt, fél évre 3 frt,
negyed évre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára helyben 3 kr.

Hirdetések és nyílt-terek
árszabály szerint felvétet-
nek a kiadóhivatalban
Cs.-Szeredán és Kézdi-Vá-
sárhelyt.

Előfizetési felhívás.

Az 1881. december 18 án kelt s kiosztott felhívás értelmében előfizetést nyitunk a „Székelyföld“ című közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi, hetenként jelenlegi nagyságában 4-szer megjelenő hírlapra, a következő árakkal:

Egy évre 6 frt — kr.

Fél évre 3 frt — kr.

Negyed évre 1 frt 50 kr.

Előfizetések február 1-től számítva is elfogadtnak.

Az előfizetési pénzek a kiadóhivatalba és pedig K.-Vásárhelyt a nyomdába, vagy Csik-Szeredába T. Nagy Imréhez küldendő. vidékről levelezészerűben postautalvánnyal.

K.-Vásárhelyt, 1882. február 1.

A „Székelyföld“ kiadó hivatala.

Táviratok.

— Magyar távirati iroda Budapestén. —

Brassó, február 4. Az oláh templomban és papnál több láda fegyvert találtak. A vizsgálat foly.

Belgrád, február 4. „Vidello“ kormánypárti közlöny jelenti: Az Union Generale-nál Szerbia érdekei meg vannak óva. Odessán keresztül számos orosz megy Bulgáriába.

Budapest, febr. 3. Az időjelző intézet észleletei szerint derült időjárás várható, éjjel erős fagygyal.

Mi ujság?

A „Vosztok“ című orosz lap így írt: „A déli Dalmáciában és Hercegovinában összepontosított és tetemes tűzérsséggel ellátott 30 ezer főnyi osztrák hadtest nem elegendő arra, hogy szembe szálljon a 3 ezer felkelővel, a kik jobbadán megszalasztják az ellenük küldött csapatokat, sőt megtörténik az is, hogy a hős osztrák csapatok nesztét vévén a fölkelőknek, eszevesztetten megfutamodnak, mások ellenben, a hősebbek t. i. átpártolnak az ellenséghez. Annyi igaz, hogy az oly csapattal, mely csakis az átpártolásra gondol, nem mehetni messzire. Önkénytelenül is új csapatokat

kell küldeni a harcztérre, és azokat lelkesítő szózatokkal táplálni. Így tett a minap a trónörökös a Philipovics ezreddel, azon reményének adván kifejezést, hogy az ezred szükség esetén új babérokkal fogja díszíteni diadalmas zászlóját. Csak az a kár, hogy a trónörökös elfeledte megnevezni a tért, melyen temettek e babérok, nem lévén ugyanis szokva az osztrák hadsereg az ellenség legyőzéséhez. Egyébként a magyar lapok sokkal inkább bevállják az osztrák-magyar birodalom gyöngeségét, mint a bécsiek. A magyar lapok azonban, hogy a gyöngeséget takargassák, a hercegovinai fölkelést a panszláv propaganda igazításainak tulajdonítják. Már pedig ha megtörténne az, hogy néhány orosz önkéntes egyhíttá testvérei szabadságáért vérént ontandó Krivosjéba Hercegovinába ment volna, az orosz kormánynak aligha volna kötelessége ezt meggátolni, mert hiszen sem a hercegovinaiak, sem a krivosjeiek nem tulajdonképi alattvalói az osztrákoknak, sőt az utóbbiak — és ez jól megjegyzendő — jogaikért ontva véréket, egyuttal Oroszország becsületét és méltóságát védelmezik, mint a mely a sváb császár uralma alá bocsátván őket, kezeskedett róla, hogy az 1814-ig élvezett minden jogaik örökre megtartatnak. — A mi pedig az orosz nemzet jóindulatát és rokonszenvét illeti, az osztráktanul a vitéz hercegovinaiak és a bocchei szerbek oldalán van, a kiknek kívánjuk, hogy vivják ki szabadságukat és szabadítsák meg magukat a sváb-magyar iga alól.

*

Az odesszai nemesi klub titkos játéktérképében a Hercegovinába menő önkéntesek részére szombaton éjjel negyvenezer rubelt gyűjtöttek, s ez összeget a panszláv bizottságnak adták át.

Tapasztalatok

a Székelyföld 1881. évi gyümölesterméséről.

Nem mint szakember, hanem csak mint gyümölcskedvelő szántam el magamat tapasztalataim nyilvánosságá tételére, hogy ezáltal pomologusainkat, kik e téren több sikert mutathatnak fel, munkásságra bírjam.

A gyümölestermés vizsgálati ideje már lejárt s

mind az, ki az összehasonlításoknak barátja, meggyőződhetett arról, hogy a Székelyföld mult évi gyümölcstermése külső és belső tulajdonságai és tartosságára nézve lényegesen különbözik a megelőző évektől.

A mult évi almák alak, alkat, nagyság és színre nézve különös eltéréseket tanúsítanak. Általában hasonlíthatatlanul apróbbak, mint a megelőző években, bárha közepes nagyságúak is voltak.

Egész nagy példányok, milyeneket batull, pojnik és édes almáinknál más években tapasztaltunk, nem fordultak elő. Miután nagyság tekintetében még a közönségestől is jóval elmaradtak, igen természetes, hogy az alak is sokszoros változatosságot mutat fel; csupán a nagyobbak tartották meg rendes formájukat.

A mily lényeges az eltérés nagyság- és alaknál, épen azt tapasztaljuk a színre nézve is. Míg almafajaink más években élénk s különösen biborszínűek voltak, mult évben zöldek, halvány veres sávokkal, mihez hozzá járul a sok rozsdafolt és gombaképződés. Külalakra nézve nem képesek vonzó hatást gyakorolni.

Izók tekintetében azt tapasztaltam, hogy gyümölcseink általában vizizűek voltak; s ezen jelenség leginkább azon gyümölcsöknél volt észlelhető, melyek legtöbb czukortartalommal bírnak, u. m. szőlő- és körténél.

A gazdag víztartalmon kívül érezhető volt a nagy mértékben uralgó alma-sav észrevehetőleg csekély czukortartalommal.

Almáink legjelesebb sajátja, a szat, szépen fejlődött példányokban csekély mértékben, kevésbé fejlődöttekben általában nem volt észlelhető. Épen ily csekély vagy épen semmi zamattal nem bírnak őszi és téli körtéink.

A sok víztartalomnak káros következményeként

A „Székelyföld“ tárczája.

Félálomban.

(Karcz.)

Épen ily emberkergető hideg téli este volt ...

Meg akarod tudni, hogy mennyire igazán, minő lángolóan szeretett?

Ime halld:

Sötétes, komor hangulatban ültem a szoba egyik sarkában egy álmatlanul töltött éjszaka utáni napra következő estén:

Sokan valánk; ezek itt vigan csevegve, azok tul albumokat lapozgatva.

Ő ült a zongoránál s játszott azzal a mély, érző szívre valló érzelmes játékkal, mi mellett annyiszor andalogtam kis szobájában, mellé ülve egy kis zsámolyon.

Szerfelett vig és jókedvű volt, s ha játékát csak egy pillanatra félbe szakítá: élcelt, nevetett, vigan társalkodott, mi nekem oly rosszul esett!

Hozzá léptem:

— Édes kicsikém! Én nem tudom, mi gyötör ujalag, de valami úgy fáj itt belül! ... Ugy bánt az a maga nagy vigsága; tegye meg a kedvemért, ne legyen oly vig, oly önfeledt! ... Olyan rossz kedvem van!

— Jó, megteszem, ha maga úgy kívánja; nem zon-

jelenik meg a rothadás, mi szabályszerűen fejlődik belülről kifelé. E betegség oly nagymérvű volt, hogy csekélyebb ügyelet mellett az állomány $\frac{1}{3}$ -dát, de legnagyobb vigyázat és ellenőrzés mellett is legalább $\frac{1}{5}$ részét elrothasztotta.

Jóllehet minden évben, még midőn legjobb termés is mutatkozik, tapasztalható a gyümölcsök alakja, nagysága, szépsége és ízében némi változás és különbség, azonban ily szembetűnő nagy mértékben, mint a mult évben, ritkán mutatkozik.

Ezek alapján talán nem tévedek, ha azt álítom, hogy a mult év — nem a mennyiség, hanem a felhozott tulajdonok szempontjából — a gyümölcstermésre nézve az utóbbi évtizedben a leggyengébbek közé tartozott.

M. Gy.

Mindenféle.

— **Gyászhir.** Általános részvét mellett temettetett elf. hó 3-án k.-vásárhelyi Zakariás János, m. kir. vám-tiszt. Üdülés végett jött haza szülőföldre, magával hozva a halál csiráját. Hat hóig szenvedett és remélt, mig végre a halál véget vetett fiatal reményteljes életének. Szülői egy derék fiut s barátai egy jó barátot vesztek benne. Béke poraira!

— **A csiksomlyói Vereskereszt-egylet** az olvasó-kör közreműködésével folyó hó 7-én a székház nagy termében táncmulatsággal egybekötött fillérestélyt rendez, melyre a vidékről is számosan készülnek. A somlyói fillérestélyek egyszerűség és fesztelen kedélyesség által tűnő ki, reméljük, hogy fennebbi estély is annál népesebb és vidámabb lesz, minthogy az egylet a székház nagy termének megnyerése folytán most

gorázom, ha maga úgy kívánja ... Csak legyen vigabb; nézzen a szemembe ... Legyen úgy, a mint maga akarja.

Azzal megfordulva, elfoglaltam előbbi helyemet.

Lassanként ismét belevegyült a társaságba; elfeledte ígérését: vig lett, nevetett, kaczerkodott, énekelt; majd felkapva egy éltesebb urat, mialatt egyik barátja egy sebes galoppot zongorázott, azzal tánczra kerekedett.

A példa ragadós. Mindnyájan belevegyültek, s én lázongó szívvvel, hevült aggyal néztem, a mint egyik tánczos karjaiból a másikéba tért.

Nem birtam kiállani: a külső teremben whisteztek, azok közé települtem, egy halom ezüst pénzt téve magam elé.

Ott benn egyre járta a vigalom. S én az alatt, mig kártyáimat gépiesen szorongattam, alig ügyelve a játszma törvényeire, annyi keserű gondolatallal tépelődtem:

— Lám ő nem gondol teveled! Odabenn van, tánczol, feledi ígérését s talán hallgatja épen egyik tánczosa édes hízolgő szavait, a mig te itt keseregsz, a mig teneked majd a szíved szakad meg a féltés kinyai alatt! ... Pedig megígérte, még mikor ide jöttetek, hogy csak veled lesz, el nem távozik oldalad mellől, hanem suttogni fog szerelméről, boldogságáról, az édes jövőről ... s lám, most minő jól mulat mással, minő boldog, ha tánczol mással, s minő édes kezajjal ne-

már igen alkalmas helyiség felett rendelkezik, s mint halljuk, egyéb előkészületek mellett az egylet derék nőtágai társas vacsorát is fognak rendezni.

— **Érdekes kaland** történt nem régen a d i ev. ref. lelkésszel. A mint Brassóból haza felé jött, utközben egy asszonynyal találkozott, ki igen kérte, hogy vegye fel szekérére. A lelkész egy ideig vonakodott, de végre nem tudva ellent állani a rimázkodásnak, megengedé, hogy az asszony felüljön szekérére. A mint a nő fel akart ülni, szoknyája egy kissé felbilent és a lelkész férfinadrágot vélt észrevenni alatta. Ezen körülmény igen gyanusnak tűnván fel, a lelkész aggódva tanakodott magában, hogy miképen szabaduljon meg e nő ruhába öltözött férfiutól. Nemsokára egy eszméje támadt. Átvevé a kocsistól a gyeplőt, a lovak közé vágott és ugyanekkor készakarva kiejtette kezéből ostorát s egyszersmind felkérte az asszonyt, hogy szálljon le és hozza el. A nő egyelőre nem akart engedelmeskedni, de végre is leszállt és az ostor után indult. Ekkor a pap a lovak közé vágva, elhajtattott. Az asszony által ott hagyott szotyort megvizsgálva, abban egy revolvert és egy nagy kést talált. A lelkész megszabadulva a kellemetlen vendégtől, tovább hajtattott; azonban alig haladt egy pár ezer lépést, ismét két asszonynyal találkozott, kik hasonlóan rimázkodtak, hogy vegye fel őket szekérére. Természetesen a lelkész vágatva továbbhajtattott. A női ruhába bujt rablók utána löttek, de — szerencsére — a golyó nem talált.

— **Az ország több vidékén** már a mult évben is és ez évben ismét tűnnek fel utazók, kik a gazdaközönségnek és kereskedőknek vetőmagvakat kínálnak és hogy minél több vevőt hódítsanak, egy ismert jó hírnevű czég, Mauthner Ödön budapesti magkereskedését használják fel, mint e magvak szállítóját. E visszaélés-

vet, ha más szől hozzá bohóságos dolgokat! . . . Pedig csak tégedet szeret, valami azt sugja a szived közepén! Pedig jól tudod, hogy édes csókjait csak teneked tartogatja! . . . De hát ha igazán szeret, ha úgy szeret, mint annyiszor esküvé: akkor ne legyen vig, ha te szomorú vagy; akkor ne legyen boldog, ha neked keserveid vannak; akkor ne tánczoljon mással, ha tudja, hogy félted őt! . . .

Es az ilyen gondolatok olyan erősen rossz tanácsadók!

Azt elfeleded, hogy tulajdonképen te vagy a hibás, magára hagyva őt; hogy neked kellene oldala mellett állanod, mert ő nem jöhet utánad a játékasztal mellé; hogy azért szerethet, mert mással tánczol; hogy azért lehet hűséges, ha meghallgatja a más beszédét; hogy vig lehet a boldogságtól is!! . . . Azt elfeleded, hogy a női szív nem olyan, mint a tied: annak zajongás kell boldogságában, fájdalmaiban egyaránt; hogy ő hány-szor bébizonyította szerelmét, pedig te csak mindig gyötöröd kételyeiddel, szenvedélyeskedésseddel!! . . . Ezt mind elfeleded s csak arra gondolsz, hogy neked rossz hangulatod van s ő ekkor vig tud lenni.

Pedig mennyire igaztalan vagy! . . . Ime, észrevette távozásodat s utánad jön . . .

(Vége következik.)

sekkel szemben kötelességünknek tartjuk a gazdaközönségnek és kereskedőknek tudtára adni, hogy említett czég kijelentette, miszerint senki sinos felhatalmazva nevében utazni; mert az utazási költségek egy részt szerfölött eldrágítják a magvakat, másrészt e czég azt ohajtja, hogy a legnagyobb, valamint a legkisebb rendelés is egyenesen hozzá intéztessék, hogy személyesen felügyelhesen a gyors és lelkiismeretes kiszolgáltatásra. Ez alkalommal azt is kijelentette fentebbi czég, hogy kimerítő kertészkedési utmutatókkal és egy kerti teendők naptárával is ellátott főrajegyzékét mindenkinek, a ki csak ohajtja, ingyen és bérmentve megküldi, csak levelező lapon kell érette fordulni Mauthner Ödön magkereskedéséhez Budapestén koronaherczeg-utca. E magkereskedés 1881. okt. 15-én tartott országos gyűmölsészeti és konyhakertészeti kiállításon magvaiért valamennyi fővárosi, vidéki, sőt külföldi kiállítókkal szemben az első díjjal a nagy állami arany éremmel tüntettetett ki.

A közönség köréből. *)

Nyílt kérdés

tek. Nagy József csiksztmártoni szolgabíró urhoz.

Csiktusnád, 1882. február 1-én.

Tény az, hogy Csiktusnád község képviselőtestülete a község egész területén a közbirtokosság meghallgatása, beleegyezése nélkül adta haszonbérbe 7 egymásután következő évre a korcsmárlási jogot; tény az, hogy ezen haszonbéri szerződés a közbirtokosságnak soha kihirdetve, szabályszerűen tudomására hozva nem volt s így törvény az, hogy ezen szerződés kötelező ereje az egyes birtokosokra minden egyes telkes gazda hozzájárulása nélkül nem terjed ki, az csak a községet, mint olyant, kötelezi.

Másfelől azonban ismét tény az, hogy ezen haszonbéri szerződés, mint olyan sem jutott még jogerőre, mennyiben a törvényhatósági bizottság jóváhagyó határozata ellen úgy a közbirtokosok, mint egy törvényhatósági bizottsági tag részéről írásban indokolt felelkezés adatott be, mely még eddig felsőbb helyen megoldást nem nyert.

Mindezek dacára is tény ismét az, hogy Csiktusnád község előljárósa a szolgabíró ur rendeletére hivatkozva, úgy a saját szükségletre való beviteltől, mint az italmérési jog gyakorlásától — büntetés és úgy a saját szükségletre bevitt, mint az eladásra szánt szesz elkobzásának terhe alatt — eltiltotta a birtokosságot.

Kérdjük már most Nagy József szolgabíró urat: igaz-e az, hogy ily értelmű rendeletet adott ki? s ha igen: minő törvény-, miniszteri rendelet-, törvényhatósági avagy községi határozatnál fogva érezte feljogosítva magát Csiktusnád község szabad székelő birtokosságát azon jogától, mely az Approbatá Constitutiók 3. R. 32. Cz. 1. cikkében foglaltatik s melyet későbbi törvényeink is érintetlenül hagytak, egyszerűen rendeleti uton eltiltani?

Korodi Bálint
és 374 társa.

*) E rovat alatt megjelenő czikkek közérdekből díjtalanul közöltnek. A felelősség a beküldőt illeti. Szerk.

PIACZI ÁRAK.

		K.-Vásárhely február 1.	
		frt	kr
Hectoliter	) legszebb	8	80
	Buza (tisztá)) közepes	8	—
	) gyöngébb	—	—
	Buza (vegyes,	7	—
	Rozs) legszebb	5	—
	) közepes	—	—
	Árpa) legzebb	4	20
	) közepes	—	—
	Zab) legszebb	2	80
	) közepes	—	—
Kilogr.	Törökbuza	5	—
	Kása	12	—
	Borsó	7	—
	Lencse	10	—
	Fuszulyka	5	—
	Lenmag	—	—
	Burgonya	1	60
	Marhahus	—	40
	Disznóhus	—	44
	Juhhus	—	—
Faggyu		—	32

Magy. kir. államvasutak.

Keleti vonal.

MENETREND.

Érvényes 1881. május 15-től.

PREDEAL-NAGYVÁRAD.

Állomások		Gyors- vonat 1.	Sze- mély- vonat 3
Bukarest	Indul	8.15	6.30
Predeal	"	1.09	4.53
Tömös	"	1.33	1.21
Brassó	(Erk.	2.06	6.13
Földvár	(Ind.	2.16	6.52
Apáca	"	2.44	7.23
Kőpecz	"	3.03	7.43
Alsó-Rákos	"	—	8.13
Héjasfalva	"	3.54	10.15
Segesvár	(Erk.	5.07	10.32
Medgyes	(Ind.	5.12	10.52
) Elágózás	(Erk.	6.01	12.06
Kapus	(N.-Sze- vendéglő) Erk.	6.13	12.24
) benfelé	(Ind.	6.31	12.30
Tövis	(Elágózás) Erk.	7.30	2.06
) Gy.-Fehér- vendéglő) Ind.	7.37	2.26	
Kocsárd	(Elágózás) Erk.	8.18	3.24
) M.-Vásár- vendéglő) Indul	8.23	3.34	
Kolozsvár	(Erk.	10.07	5.59
) Indul	10.17	6.24	
Nagyvárad	(Erk.	1.45	11.04
) Indul	1.50	11.25	
Budapest	Érkezik	7.30	8.45

A vastagabb keretbe nyomatott számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig számított éjjeli időt jelentik.

Nyomatott Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelytől.

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Febr. 2.

Magyar aranyjáradék	118.25
Magyar vasuti kölcsön	130.—
M. keleti vasuti államkötv. I. kibocs.	89.—
M. keleti vasuti államkötvény II. kibocs.	108.—
M. keleti vasuti államkötvény 1876. évi	93.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	97.—
M. földtehermentesítési kötv. záradékkal	95.50
Temes-bánati földteherment. kötvény	95.50
Temes-bánati földt. kötv. záradékkal	95.—
Erdélyi földtehermentesítési kötvény	96.—
Horvátszlavon földteherm. kötvény	—
Magyar szőlődézma-váltási kötvény	98.50
Magyar nyerevény-sorsjegy kölcsön	119.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	111.75
Oszttrák járadék papirban	74.80
Oszttrák járadék ezüstben	76.—
Oszttrák járadék aranyban	93 50
1860. államsorsjegyek	—
Oszttrák-magyar bankrészcvény	825.—
Magyar hitelbank-részcvény	308.—
Oszttrák hitelintézet-részcvény	315.—
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	5.62
20 frankos arany	9.55
Német birodalmi márka	58.60
London (2 havi váltókért)	120.20
Magyar papírjáradék	86.50

Felelős szerkesztők:

T. Nagy Imre,

Ifj. Dobay János.

Kiadó tulajdonos:

Szabó Albert.

Szives köszönet a „Betegbarát” című röpirat megküldéséért, melyből látom, hogy még a megrogzított bajok is gyógyíthatók, ha a megfelelő gyógyszerek használatnak. A sok évi szenvedések után rég óhajtott felgyógyulás örvendetes reményében kérek küldeni stb. — Ilyen köszönetnyilvánítások nagy számmal érkeznek be s ezért egy betegnek sem kellene elmulasztani a Richter-féle lipcei kiadó-intézetben már 29-ik kiadást ért „Betegbarát” című röpiratnak Gorischek Károly es. kir. egyetemi könyvkereskedéséből (Bécs, I. Istvánér 6.) való meghozatását annyival inkább, minthogy költségébe nem kerül, mert ingyen s bérmentve küldetik meg.

3—5